

legelivet»

På disse sidene i Tidsskriftet – legelivet – finner du stoff om legers liv. Her er det presentasjon av arbeidssteder, nyhetssaker, nye doktorgrader, nye spesialister og minneord. Alt samlet på ett sted – så du kan følge enda bedre med.

Olaf G. Aasland.
Foto: Einar Nilsen

Olaf G. Aasland (f. 1944) er seniorforsker ved LEFO – Legeforskningsinstituttet.

«En lege er en helt vanlig person som det forventes noe mer enn vanlig fra»

Google-leger

Truer internett legenes profesjonelle autonomi?

«If computers can play chess, and if artificial intelligence is in the wings, what is the future of physicians' monopolization of medical knowledge?» skrev den amerikanske sosiologen Marie Haug i 1988 (1). Hun var en av aktørene i 1970-årenes heftige sosiologiske diskurs om profesjonalisering og deprofesjonalisering og var særlig opptatt av hvordan legenes kunnskapsmonopol var viktig for deres profesjonsidentitet. Haug avsluttet artikkelen med å spørre retorisk om legenes kunnskap, kontroll, autoritet og autonomi ville være så erodert i 2009 at de ikke lenger kunne fremstå som en tydelig profesjon.

Heldigvis fikk hun ikke rett, og for meg som har vært lege siden 1970 og forsket på legene siden 1992, har det vært fascinerende å observere nettopp nedbyggingen av legenes kunnskapsmonopol de siste 50 årene. Men fordi informasjon bare er en av flere nødvendige forutsetninger for kunnskap er nok «informasjonsmonopol» et bedre uttrykk.

Og informasjonsmonopolet heter nå Google! En moderne lege må være los på et uendelig informasjonshav. Denne delen av legerollen er først og fremst erfaringsbasert; i medisinstudiet står pugging og teoretisk litteraturbasert kompetanse fremdeles høyest i kurs, selv om legene, i motsetning til de fleste andre profesjonene, også har en sterk tradi-

sjon med trening i praktisk arbeid lenge før embetseksamen.

På TV har det nylig vært en slags quiz der et lag med yngre leger konkurrerer med et «google-lag» om å stille rett diagnose på en ekte pasient, basert på noen få opplysninger. Jeg vil tro at jo oftere Google-laget vinner over legelaget, desto mer fornøyde er programskaperne. Programmet støtter min definisjon av en lege som en «helt vanlig person som det forventes noe mer enn vanlig fra», men samtidig støtter det en uheldig oppfatning om at leger først og fremst skal være omvandrende oppslagsbøker. Vi hører lite om legelagets kliniske erfaringer.

En god kombiløsning hadde kanskje den erfarne kirurgen på et mindre norsk sykehus med en ung mannlig pasient med postoperative komplikasjoner: Pasienten etablerte raskt internettkontakt med en amerikansk superspesialist på akkurat den komplikasjonen. Og hver dag innledet den kloke norske kirurgen visittsamtaalen med: «– og hva mener så vår venn i Chicago i dag?» Dermed var de tre om problemløsningen.

Olaf G. Aasland
olaf.aasland@legeforeningen.no

Litteratur

1. Haug MR. A re-examination of the hypothesis of physician deprofessionalization. *Milbank Q* 1988; 66 [suppl 2]: 48–56.